

Supporting the Transition from Education to
Employment of Youth at Risk

IO1 - Task 1: Current situation investigation Report in Bulgarian

Заклучения и препоръки

Това проучване достигна до много интересни резултати, свързани с младежката безработица в шестте партньорски страни по проекта STEER, в които беше проведен. Равнищата на безработицата сред младите хора са значително по-високи в сравнение с общите равнища на безработица в Европа, както показва изследванията, което създава ограничени възможности и последици за целия им живот. Безработицата сред младежите е по-висока сред младежките групи с по-ниско образование. Увеличаването на броя на безработните младежи може да има сериозно дългосрочно въздействие както върху пазара на труда, така и за самите млади хора, които често се характеризират като "загубено поколение". Европейската икономика трябва да се изправи пред предизвикателствата на застаряващото население, което има преки последици за производителността в някои сектори, особено когато голям брой млади хора остават безработни продължително време, и по този начин се достига до загуба на човешки капитал. Освен чисто икономическите данни, трябва да разгледаме социалните последици от това явление по отношение на изолацията на младежите от пазара на труда и обществото, рискове за здравето им и цялостното им социално изключване.

Положението в някои държави се влоши поради икономическата криза, което се отрази върху увеличаването на нивата на безработица сред мъжете и намаляването на "традиционно мъжките професии" в страни като Гърция например. Освен това особено тревожно е положението, свързано с младите хора, които се характеризират като NEETs (млади хора, които не учат, не работят и не се обучават). България и Гърция имат най-голям процент неактивни младежи в Европа, от етнически и малцинствени групи, като роми и мигранти, и съсредоточени главно във възрастовата група между 19-24 години, който е важен период от осъзнатия и продуктивен живот на младите хора. Освен това интеграцията на неактивните младежи в обществото изисква целенасочени стратегии, човешки и финансови ресурси, които често липсват поради икономически затруднения. Неактивните младежи са изправени и пред други ограничения като липса на възможности за

STEER project ref. no. 2016-1-CY02-KA205-000749

This project has been funded with support from the European Commission. This presentation reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

финансиране на предприемачески идеи, липса на менторски програми, липса на предишен професионален опит и голямо несъответствие между придобитата от тях квалификация и потребностите на пазара на труда.

Както показват резултатите, ситуацията е особено тревожна в някои страни, и често определените стратегии за справяне с младежката безработица са ограничени. В някои партньорски страни липсва цялостна национална стратегия за младежта и съществуващата институционална рамка се основава на краткосрочни активни политики и субсидирани програми, които не могат да се справят с проблема с безработицата. Това изисква разработването на нови стратегии, които ще се съсредоточат върху реални проблеми като младежката безработица, социалното приобщаване, правата на човека и межкултурното разбирателство, заедно с проектирането и предоставянето на целеви социални услуги.

Наблюдават се пропуски по отношение на младежката работа, тъй като не съществува институционална рамка, която да определя ролята и добавената стойност на младежката работа като такава, както и подходящо образование и обучение за младежките работници, които конкретно ще се насочат към справянето с настоящите предизвикателства, пред които са изправени. Ето защо, проучването показва, че ролята на младежките работници, се е засилила по време на кризата и в много случаи замества държавните разпоредбите, които трябва да съществуват на първо място.

В обхвата на настоящото проучване е идентифицирането на потребностите на безработните младежи при техния преход и/или реинтеграция на пазара на труда. Според резултатите от проучването несъответствието между придобитата квалификация и нуждите на пазара на труда, и пропуските в образованието са основните причини за хората да са безработни, като се има предвид, че предоставянето на национална подкрепа е много лошо или не до там справедливо. Това потвърждава институционалните различия между страните партньори, но също така показва липсата на политики и мерки, които имат за цел по-специално да се справят с проблема с младежката безработица. Най-често срещаните предизвикателства, пред които са изправени младите хора, са несъответствието

между придобитата от тях квалификация, финансовите ограничения и финансирането на младите предприемачи, липсата на стажове и възможностите за професионален опит. Това означава, че учебните заведения в партньорските страни не предвиждат обучение, което отговаря на изискванията и нуждите на пазара на труда, или националните стратегии не включват задължителните стажове като част от националните си учебни програми във всички образователни нива. Това е основното препятствие пред младите хора, когато търсят работа или се опитват да направят прехода от образование към заетост.

Необходимостта от създаване на повече възможности за заетост за младите хора и свободния достъп до акредитирани курсове за обучение беше споделена от повечето участници в проучването във всички страни. Това, което също беше идентифицирано бе необходимостта от създаване на възможности за развитие на предприемаческа идея, особено в страни, където новите работни места са ограничени и предприемачеството е в застой. Полезни мерки, които биха могли да намалят или да се справят с безработицата, трябва да доведат до субсидирани програми за заетост и стажове в съчетание с менторски програми и кариерно ориентиране, което осигурява по-целенасочено кариерно развитие на младите хора.

Повтаряща се тема в проучването е, че младите хора трябва да участват в младежките дейности и да могат да адаптират наученото от неформално обучение към индивидуалните си нужди, както и да развиват нови социални умения, които да улеснят прехода им към заетост. Нов стимул за младите хора е да използват младежката работа и да отделят време за курсове, които да покриват специфични нужди, съобразени със собствените им образователни пропуски. В отворените коментари участниците споделиха, че имат интерес към инструменти за идентифициране на силни и слаби страни и развитието на социалните им умения.

Проучването показва, че фокус трябва да бъде поставен върху кариерното ориентиране, консултирането и менторството при разработването на обучителните модули за младежки работници, които ще подпомагат неактивните младежи при техния преход от образование към заетост. Този процес трябва да се възпитава от ранен етап, за да се подготвят младите хора за пазара на труда. Стратегическото

STEER project ref. no. 2016-1-CY02-KA205-000749

This project has been funded with support from the European Commission. This presentation reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

обучение трябва да включва и курсове, съобразени с потребностите на пазара, които също така са насочени към покриване на конкретните пропуски, които това проучване установи. Младите хора нямат дигитални умения, познания по чужди езици, мотивация и способности за вземане на решения – все умения, които биха могли да им помогнат значително да подобрят перспективите си за кариерна реализация.

Независимо от споменатите различни потребности и умения, предоставената обратна връзка е, че младежките работници трябва да имат специфични умения, за да са ментори на неактивните младежи в процеса им на преход. Показателно е, че младежките работници трябва да имат чувство за инициативност и предприемачество, следвани от цифрови компетенции и предаване на знания. Културната осведоменост също е ключово умение за младежките работници, които изпълняват тази роля.

Бяха направени няколко препоръки, но най-интересните са:

- ❖ Създаване на социални центрове за подпомагане на родителите при отглеждане на техните деца, особено сред уязвимите групи или етническите малцинства.
- ❖ Подобряване на учебните планове в училищата, институциите за професионално образование и обучение и други образователни организации, за да бъдат практически и дигитализирани, и да включват иновативни идеи, които могат да подобрят знанията и мисленето на младите хора. Разработените учебни програми трябва да отговарят на нуждите на пазара на труда и да подготвят младежите за ситуациите, с които ще се сблъскат в реалното работно ежедневие.
- ❖ Разработване на мерки, които ще увеличат разпространението на информация сред младите хора относно възможностите, които съществуват в областта на образованието и заетостта
- ❖ Увеличаване на мотивацията и изграждане на приобщаващи политики за маргинализирани социални групи като роми, мигранти и други етнически групи.

STEER project ref. no. 2016-1-CY02-KA205-000749

This project has been funded with support from the European Commission. This presentation reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein